

Pol Goossen, Noëlla Keymolen, Inge Mollen in: *De Caraïbische Zee* (René Verheezen) – Nieuw Vlaams Teater, regie Loet Hanekroot / H. De Moor (1980)

voorstelling in concreto opleverde dan voor het project nvt in zijn geheel. 'Dat kan ik hen niet kwalijk nemen,' zegt Beckers. 'Zij hebben ook hun verantwoording af te leggen tegenover hun lezers. Maar ik vraag me wel af waarop de vele negatieve reacties altijd gebaseerd waren. Niet alleen de regisseurs en de acteurs moeten in het water springen wanneer ze een nieuwe tekst brengen. Voor de criticus is het even moeilijk. Die kan op niets terugvallen, moet autonoom oordelen, vanuit zijn eigen kennis en ervaring. Ik heb vaak de indruk gehad dat sommigen voor de minst moeilijke, dus negatieve weg kozen. Mensen die niks boosaardigs in zich hadden, lieten in hun kritiek soms niks heel. Ik herinner me *Teater geschreven met een 'k' is een kater* van Jan Fabre [1981, een eigen project van Fabre, dat naar de Verenigde Staten reisde als nvt-productie, nvdr]. De kritiek daarop was vernietigend. Iedereen zou definitief uitgeteld zijn. Maar dat is de kracht van Jan Fabre: hij was "knocked down", maar niet "knocked out". Al die andere auteurs zijn, net als Fabre in het begin, weggeborsteld. Bijna iedereen werd over dezelfde kam geschoren. Maar zij hadden niet allemaal dezelfde veerkracht als hij.'

Meer fundamentele kritiek werd geuit door Ingrid Vander Veken en Marianne Van Kerkhoven, generatiegenoten van Beckers. In *Etcetera* 5/84 opperde Marianne Van Kerkhoven

dat 'het "van-Vlaamse-hand zijn" alleen moeilijk als een artistieke drijfveer beschouwd kan worden': 'Op artistiek vlak het gamma willen bestrijken van boulevard tot avant-garde; op maatschappelijk vlak zowel links als rechts willen staan: kan dat?' Terwijl elders in het theaterlandschap de vormingsgezelschappen (Kolektief Internationale Nieuwe Scène, Mannen van den Dam, Het Trojaanse Paard) zich sterk profileerden, waren de stukken die door het nvt werden gespeeld, zeer divers: van de actuele mythische stukken van Leo Geerts tot het neo-expressionistische drama van Luk Van Brussel en het boulevardtheater van George Nijst. Beckers vindt de kritiek hierop niet terecht: 'Ik denk dat het Nieuw Vlaams Teater een zeer duidelijke visie en doelstelling had. Ik zeg niet dat we ze gerealiseerd hebben, maar we hebben zeker wel getracht dat te doen. Hadden we maatschappelijke keuzes gemaakt, dan had dat meteen een verenging geïmpliceerd. Het kwam er in de eerste plaats op aan om een kader te creëren waar auteurs, van welke strekking ook, terecht konden. We konden moeilijk gaan bepalen dat het dit of dat moest zijn, als het kader niet eens bestond. Pas als zich na enige tijd een voldoende ruime keuze aanbiedt, kan je ergens de nadruk op gaan leggen. Maar daar was geen sprake van.'

Ingrid Vander Veken kwam in *Etcetera* 4/83

tot het besluit dat een aantal creaties in het nvt in hoge mate waren 'geflopt door een ondermaatse vertolking en een weinig begripvolle regie'. Beckers erkent dat de mise-en-scène voor het nvt 'niet het belangrijkste' was, maar hij noemt het evenmin een 'bijkomstigheid'. Het gebrek aan middelen vormde echter wel een probleem. Het nvt had geen vaste artistieke kern en moest per voorstelling andere mensen aantrekken. Wil Beckers zelf, Loet Hanekroot en Jacky Tummers tekenden voor de meeste regies. Onder de acteurs bevonden zich nogal wat mensen die nu voor televisie werken als Chris Cauwenberghs, Pol Goossen, Carry Goossens, Danni Heylen en Loes Van den Heuvel, naast Frank Aendenboom, Sam Bogaerts, Warre Borgmans, Luk D'Heu, Chris Lomme, Johan Van Assche, Dirk Van Dyck en Mieke Verdin. 'Er is misschien niet perfect gewerkt,' zegt Beckers, 'maar er is absoluut niet dwaas gewerkt. Daar ben ik van overtuigd. Als je niet alleen de auteur de financiële mogelijkheden kunt geven, maar hem ook kunt omringen met het best mogelijke artistieke team, kan je het eindproduct op een andere wijze gaan voorstellen. Maar die mogelijkheid hebben wij nooit gehad. Het spreekt vanzelf dat ook dat de perceptie beïnvloed heeft.'

Beckers betreurt dat de overheid nooit is ingegaan op de vraag om het nvt als laboratorium te erkennen en het uit de bestaande subsidieregeling te lichten. 'Binnen het hele concept moesten vergissingen kunnen. Bijgevolg hoopten we op een situatie waarin we niet gedwongen werden elk stuk dat opgezet werd, ook op te voeren. Maar dat heeft de subsidiënt ons nooit toegelaten. Het decreet verplichtte ons tot een aantal voorstellingen [75, nvdr]. We moesten dus soms met een product naar buiten komen dat onvolgroeid en misschien zelfs niet levensvatbaar was. Dat werd dan vernietigd, platgetrapt (*lucht*). Daarom dat we op het eind enkele producties hebben afgevoerd, al betekende dat vijftien, zestien voorstellingen minder, en heel wat financiële repercussies. Ook de raad van advies heeft ons dat kwalijk genomen.'

In 1984 zag Beckers een mogelijke uitweg. De provincie Antwerpen vroeg een aantal mensen om een beleidsplan op te stellen voor het Reizend Volkstheater. Beckers wou er een regionaal-stedelijk gezelschap van maken dat met een zekere regelmaat ergens in de provincie zou neerstrijken. Het nvt zou binnen deze constructie als een tweede plateau kunnen functioneren: 'Het zou een laboratorium worden dat deels een beroep zou kunnen doen op de vaste artistieke kern van het rvt, maar terzelfder tijd niet zou moeten lijden onder productiedwang. Leek een stuk op zeker moment sterk